

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

« ПРАВОНАВСТВО »

«Кіберзахист інформаційних ресурсів»

Освітня програма

Рівень вищої освіти

Форма навчання

Статус навчальної дисципліни

Мова викладання

перший (бакалаврський)

денна

обов'язкова

українська

КИЇВ – 2024

№1138
зс-215.7.1
20.01.25

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права ННГІ від 02.09.2024 року, протокол № 1.

1. Опис навчальної дисципліни

Показник	Значення показника
Курс	1-й
Семестр	1-й
Обсяг (кредити ЄКТС/години)	5/150
Кількість змістових модулів	3
Розподіл годин за видами навчальної діяльності:	
лекції (Л)	30
семінарські заняття (СЗ)	44
самостійна робота (СР)	76
форма підсумкового контролю (семестр)	Екзамен (1)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Правознавство» є формування у здобувачів вищої освіти базових знань з теорії держави і права, конституційного права України та інших галузей права, набуття ними комплексу умінь та навичок, необхідних для подальшого опанування інших навчальних дисциплін.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Правознавство» є: опанування здобувачами вищої освіти знань про загальні закономірності функціонування державно-правових явищ; формування у них високої політичної і правової культури; розвиток самостійного і творчого мислення.

2.2. Результати навчання

Обов'язкова навчальна дисципліна «Правознавство» спрямована на досягнення програмних результатів навчання, які в інтегрованому (синтезованому) вигляді визначені у профілі освітньо-професійної програми «Кіберзахист інформаційних ресурсів» від від 11.09.2024 № 29/3/1/2-1278/в.і.), а саме:

ПРН01	Вміти реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства (вільного, демократичного), необхідність його сталого (безпечного) розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні, організувати свою професійну діяльність з дотриманням прав і свобод людини і громадянина, поваги до гідності особи, захисту її інтересів, а також законних інтересів суспільства та держави, забезпечення її суверенітету і територіальної цілісності.
ПРН10	Вміти пояснювати роль, місце та призначення політичних та безпекових інститутів України для ефективного здійснення заходів при виконання обов'язків з питань забезпечення національної безпеки.
ПРН13	Оцінювати стан безпеки особистості, суспільства та держави за окремими сферами забезпечення і видами діяльності на основі положень теорії безпеки окремих сфер забезпечення національної безпеки і видів діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів, тем навчальних занять	Кількість годин					
	Усього	Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СР
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
СЕМЕСТР 1						
Змістовий модуль I Основи теорії держави і права.						
ТЕМА 1. Основи теорії держави.	8	2	2			4
Лекція 1. Поняття, риси та функції держави. Форма держави.		2				
Семінарське заняття 1. Загальна характеристика держави.			2			
Самостійна робота 1. Принципи організації та функціонування апарату сучасної демократичної держави						4
ТЕМА 2. Основи теорії права.	10	2	2			6
Лекція 1. Основні характеристики права. Форми права.		2				
Семінарське заняття 1. Право та його форми.			2			
Самостійна робота 1. Характеристика правовідносин.						6
ТЕМА 3. Правопорушення і юридична відповідальність	10	2	4			4
Лекція 1. Характеристика правопорушення та юридичної відповідальності.		2				
Семінарське заняття 1. Правова поведінка, правопорушення і юридична відповідальність.			2			
Семінар 2. Склад правопорушення. Модульна контрольна робота № 1			2			
Самостійна робота 1. Види правової поведінки.						4
Всього годин за змістовий модуль I	28	6	8			14
Змістовий модуль II Основи конституційного права України						
ТЕМА 1. Конституція України.	8	2	2			4
Лекція 1. Теоретичні засади Конституції України та історія її становлення		2				
Семінарське заняття 1. Конституція України – Основний Закон України.			2			
Самостійна робота 1. Становлення конституціоналізму в Україні.						4
ТЕМА 2. Основи конституційного ладу України.	10	2	2			6
Лекція 1. Поняття, структура, складові частини та гарантії конституційного ладу України.		2				
Семінарське заняття 1. Загальна характеристика конституційного ладу України.			2			

Самостійна робота 1. Захист Службою безпеки України конституційного ладу України.						6
ТЕМА 3. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.	10	2	4			4
Лекція 1. Основи правового статусу людини і громадянина в Україні. Інститут громадянства в Україні.		2				
Семінарське заняття 1. Конституційні права, свободи і обов'язки людини і громадянина: проблеми теорії і практики.			2			
Семінарське заняття 2. Правове регулювання громадянства України.			2			
Самостійна робота 1. Забезпечення прав і свобод людини Службою безпеки України						4
ТЕМА 4. Вибори та референдуми в Україні.	10	2	4			4
Лекція 1. Конституційно-правові основи виборів та референдумів		2				
Семінарське заняття 1. Конституційно-правові засади виборів в Україні.			2			
Семінарське заняття 2. Конституційно-правові засади референдумів в Україні			2			
Самостійна робота 1. Референдуми в Україні						4
ТЕМА 5. Законодавча влада в Україні.	10	2	2			6
Лекція 1. Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади.		2				
Семінарське заняття 1. Конституційно-правові основи законодавчої влади в Україні.			2			
Самостійна робота 1. Організація роботи Верховної Ради України.						6
ТЕМА 6. Президент України.	8	2	2			4
Лекція 1. Конституційно-правовий статус Президента України.		2				
Семінарське заняття 1. Президент України – глава держави.			2			
Самостійна робота 1. Правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.						4
ТЕМА 7. Виконавча влада в Україні.	8	2	2			4
Лекція 1. Конституційно-правові основи виконавчої влади в Україні		2				
Семінарське заняття 1. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади.			2			
Самостійна робота 1. Центральні органи виконавчої влади						4
ТЕМА 8. Правова охорона Конституції України.	8	2	2			4
Лекція 1. Конституційний Суд України – орган конституційної юрисдикції.		2				
Семінарське заняття 1. Конституційна			2			

юрисдикція в Україні.						
Самостійна робота 1. Акти Конституційного Суду України.						4
ТЕМА 9. Конституційні основи прокуратури та правосуддя в Україні	6		2			4
Семінарське заняття 1. Конституційно-правові засади судової системи в Україні.			2			
Самостійна робота 1. Правове регулювання діяльності Прокуратури України						4
ТЕМА 10. Адміністративно-територіальний устрій України.	8		2			6
Семінарське заняття 1. Правове регулювання адміністративно-територіального устрою в Україні.			2			
Самостійна робота 1. Правовий статус Автономної Республіки Крим						6
ТЕМА 11. Місцеве самоврядування в Україні.	10	2	4			4
Лекція 1. Конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні.		2				
Семінарське заняття 1. Система місцевого самоврядування.			2			
Семінарське заняття 2. Повноваження місцевого самоврядування. Модульна контрольна робота № 2.			2			
Самостійна робота 1. Взаємовідносини між органами місцевого самоврядування та місцевими державними адміністраціями						4
Всього годин за змістовий модуль II	96	18	28			50
Змістовий модуль III Основи інших галузей права						
ТЕМА 1. Основи цивільного права.	8	2	2			4
Лекція 1. Загальні засади регулювання цивільних правовідносин.		2				
Семінарське заняття 1. Загальні положення цивільного права..			2			
Самостійна робота 1. Правочини у цивільному праві.						4
ТЕМА 2. Основи сімейного права.	8	2	2			4
Лекція 1. Загальні засади регулювання сімейних правовідносин.		2				
Семінарське заняття 1. Загальні положення сімейного права.			2			
Самостійна робота 1. Інститути сімейного права.						4
ТЕМА 3. Основи трудового права..	10	2	4			4
Лекція 1. Загальні засади регулювання трудових правовідносин.		2				
Семінарське заняття 1. Загальні положення трудового права.			2			
Семінарське заняття 2. Робочий час.			2			

Модульна контрольна робота № 3					
Самостійна робота 1. Характеристика інститутів трудового права.					4
Всього годин за змістовий модуль III	26	6	8		12
Підсумковий контроль - екзамен					
Усього годин за навчальну дисципліну	150	30	44		76

4. Основні методи навчання

Під час вивчення навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- словесні методи: пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія;
- наочні методи: ілюстрування, демонстрування;
- практичні методи: вправи, практичні роботи;
- інші методи: індукції і дедукції, аналізу, синтезу, порівняння, тлумачення правових норм, узагальнення, конкретизації, виділення головного.

5. Оцінювання результатів навчання

5.1 Результати навчання здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою як сума балів поточного та підсумкового контролю із застосуванням наступних вагових коефіцієнтів, загальна сума яких дорівнює 1:

Вид контролю	Ваговий коефіцієнт
Модуль I, II, III	
аудиторна робота	0,4
самостійна робота	0,1
модульна контрольна робота	0,4

Підсумкова семестрова оцінка (ПСО) обчислюється за формулою: $ПСО = К + ПК$

5.2. Складниками для обчислення балу поточного контролю здобувача вищої освіти є:

Види навчальної діяльності	Кількість балів (максимальна)
Робота на лекціях (ведення конспекту лекцій)	2
Робота на семінарських заняттях	5
Виконання завдань для самостійної роботи	2
Виконання модульної контрольної роботи	5

Мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового контролю 50

5.3. Шкала оцінювання здобувача вищої освіти

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	<i>Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
B	84-89	<i>Дуже добре – вище середнього рівня, але з кількома помилками.</i> Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.
C	75-83	<i>Добре – загалом правильна робота, але з певною кількістю помилок.</i> Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.
D	65-74	<i>Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків.</i> Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
E	60-64	<i>Достатньо – виконання задовольняє мінімальні вимоги.</i> Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.
FX	35-59	<i>Незадовільно – потрібна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу
F	1-34	<i>Незадовільно – потрібна значна додаткова робота.</i> Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Шмоткін О.В. Теорія держави і права : підручник: Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. НА СБ України, 2016. – 430 с.
2. Шмоткін О.В. Теорія держави і права : підручник: Центр навч.-наук. та наук.-практ. вид. НА СБ України, 2021. – 356 с.
3. Конституційне право : підручник / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ ; за заг. ред. О.С.Бакумова, Т.І.Гудзь, М.І.Марчука; [О.С.Бакумов, Л.Д.Варунц, Т.І.Гудзь та ін.] ; передм. М.І.Марчука. – Харків, 2019. – 484 с.
4. Стандарти забезпечення прав людини у діяльності Служби безпеки України. – Навч. посіб. / [Д. фон Бларер, Ю.Л. Белоусов, С.С. Кудінов та ін.; уклад. д-р екон. Наук, проф. М.М. Чеховська; за заг. ред. д-ра юрид. Наук. доц. С.С. Кудінова, канд. соц. Наук Ю.Л. Белоусова]. – Київ : НА СБУ, 2019. – 368 с.
5. Конституційне право України: навч. посіб. Для студентів Навч.-наук. Ін-ту інформаційної безпеки Національної академії СБ України / [В.Б. Барчук, О.І. Косілова, Л.В. Радовецька, І.О. Романюк]; за заг. ред. Канд. Юрид. наук, проф. О.В. Шмоткіна. – Київ : Нац. Акад. СБУ, 2018. – 168 с.
6. Конституційне право України : навч. посібник [для підгот. до іспиту за кредитно-модульною сист. навчання]. – 2-е вид., перероб. і доп. / В. О. Боняк, В. А. Завгородній, А. В. Самотуга, Л. А. Філяніна. – Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. – 293 с.
7. Юридичне забезпечення прав людини в Україні: навч. посіб. / О.В.Шмоткін, В.Б.Барчук. – К.: Наук.-вид. Відділ НА СБ України, 2010. – 194 с.
8. Годованець, Володимир Федорович Конституційне право України : навч. посіб. / В. Ф.

- Годованець, А. С. Головін. – К. : Персонал, 2011. – 386 с.
9. Демків Роман Ярославович Конституційне право України : курс лекцій / Р. Я. Демків ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. – Л. : [б. в.], 2012. – 331 с.
 10. Єловських Уляна Олексіївна Конституційне право України : навч.-метод. посіб. для студ. усіх спец. ун-ту ден. форми навч. / У. О. Єловських ; Держ. закл. «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка». – Луганськ : ДЗ «ЛНУ ім. Тараса Шевченка», 2013. – 182 с.
 11. Правомірність обмеження прав людини в оперативно-розшуковій та контррозвідувальній діяльності органів Служби безпеки України : навч. посіб. / О.В.Шмоткін, В.Б.Барчук, Кузьменко П.М. – К. : Наук.-вид. відділ НА СБ України, 2010. – 194 с.
 12. Конституційне право України: темат. слов. / Харк. нац. ун-т внутр. справ, Херсон. юрид. ін-т ; упоряд.: Галуцько В. В. [та ін.] ; за ред. В. В. Галуцька. – Херсон : Херсонська міська друкарня, 2010. – 132 с.
 13. Конституційне право України: посіб. для підготов. до іспиту / [Конституційне Ю. Г. Барабаш та ін.] ; за заг. ред. Ю. Г. Барабаша. – Х. : Право, 2012. – 303 с.
 14. Конституційне право України : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / [Л. К. Байрачна та ін.] ; за ред. проф. В. П. Колісника та доц. Ю. Г. Барабаша ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2010. – 415 с.
 15. Конституційне право України : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / [В. І. Орленко та ін.] ; за ред. проф. Ю. І. Крегула ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – 2-ге вид., допов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2012. – 527 с.
 16. Нестерович Володимир Федорович Конституційне право України: навч. посіб. з підготов. до самот. роботи / В. Ф. Нестерович; Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е. О. Дідоренка, Каф. конституц. та міжнар. права. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2013. – 207 с.

Нормативно-правові акти

Закони України:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про Службу безпеки України: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 1992. – № 27. – Ст. 382.
3. Про боротьбу з тероризмом: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2003. – № 25. – Ст. 180.
4. Про національну безпеку України: Закон України // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 31. – Ст. 241.
5. Декларація про державний суверенітет України. – К. - 1990.
6. Акт проголошення незалежності України. – К. – 1991
7. Конституційний договір між Верховною Радою України і Президентом України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України від 8.06.1995 // Відомості ВР України. – 1995. - № 18. - Ст. 133.
8. Конституція Автономної Республіки Крим // Голос України – 1999. – 12 січня.
9. Закон України “Про затвердження Конституції Автономної Республіки Крим від 23.12.1998 // Відомості ВР України. – 1999. - № 5-6. - Ст. 43.
10. Закон України “Про Верховну Раду Автономної Республіки Крим” від 10.02.1998 // Відомості ВР України. – 1998. - № 29. - Ст. 191.
11. Про заснування поста Президента Української РСР і внесення змін та доповнень до Конституції (Основного Закону) Української РСР від 05.07.1991 № 1293-XII
12. Закон України “Про статус народного депутата України” від 17.11.1992 № 2790-XII
13. Закон України “Про столицю України – місто-герой Київ” від 25.01.1999 // Відомості ВР України. – 1999. - № 11. - Ст. 79.
14. Закон України “ Про Конституційний Суд України.” від 13.07.2017 № 2136-VIII

15. Закон України “Про відновлення дії окремих положень Конституції України” від 21.02.2014 № 742-VII.
16. Закон України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства” від 22.09.2011 № 3773-17.
17. Закон України “Про політичні партії в Україні” від 05.04.2001 № 2365-III.
18. Закон України “Про звернення громадян” від 02.10.1996 №393/96-ВР.
19. Закон України “Про громадські об’єднання” від 22.03.2012 № 4572-VI.
20. Закон України “Про громадянство України” від 18.01.2001 № 2235-III.
21. Закон України “Про всеукраїнський референдум” від 26.01.2021 № 1135-IX.
22. Виборчий кодекс України від 19.12.2019 року № 396-IX.
23. Закон України “Про Центральну виборчу комісію” від 30.06.2004 № 1932-IV.
24. Закон України “Про Кабінет міністрів України.” від 27.02.2014 № 794-VII.
25. Закон України “Про центральні органи виконавчої влади” від 17.03.2011 № 3166-VI.
26. Закон України “Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини” від 23.12.1997 № 776/97-ВР.
27. Закон України “Про Раду національної безпеки і оборони України” від 5.03.1998 № 183/98-ВР.
28. Закон України “Про місцеві державні адміністрації” від 9.04.1999 № 586-XIV.
29. Закон України “Про прокуратуру” від 14.10.2014 № 1697-VII.
30. Закон України “Про Вищу раду правосуддя” від 21.12.2016 № 1798-VIII.
31. Закон України “Про судоустрій та статус суддів” від 02.06.2016 № 1402-VIII..
32. Закон України “Про військово-цивільні адміністрації” від 3.02.2015 № 141-VIII.
33. Закон України “Про місцеве самоврядування” від 21.05.97 № 280/97-ВР.
34. Закон України “Про статус депутатів місцевих рад ” від 11.07.2002 № 93-IV.

Основні міжнародно-правові акти:

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р.
2. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16 грудня 1966 р.
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права від 16 грудня 1966 р.
4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини від 04 листопада 1950 р.

Адреса розміщення робочої програми навчальної дисципліни
платформа MOODLE

7. Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни

№ п/п	Дата, номер протоколу засідання кафедри (спільного засідання кафедр)	Рішення за результатами перегляду	Підпис керівника кафедри
1.			
2.			
...			

29/1/6-338/6i
20.01.25

9